

TEMAER:

- 1 - STOCKHOLM PÅ 1700-TALLET
- 2 - HVEM VAR FREDMAN?
- 3 - PERSONGALLERIET
- 4 - DRIKKEKULTUREN
- 5 - SLEKTEN BELLMAN
- 6 - SELV SAGT OM SITT LIV
- 7 - OVERSATT TIL OVER 20 SPRÅK
- 8 - KONE OG BARN
- 9 - FAST ARBEID?
- 10 - BEGRAVELSESOPPTOG

- 11 - I HALDEN 1763?
- 12 - BIBELPARODIER
- 13 - EPISTLENE KUNNE HA GÅTT TAPT
- 14 - MYTOLOGI OG KJÆRLIGHET
- 15 - KODEN I SISTE VERS AV SISTE EPISTEL
- 16 - DANNET OG GROVKORNET
- 17 - KULTURLIV OG FREMMEDSPRÅK
- 18 - RO-KJERRINGENE
- 19 - SØKE JOBB PÅ HAGA TIL FRUEN
- 20 - JOACHIM UTI BABYLON (FS 41)

- 21 - KOMPONERTE HAN SELV?
- 22 - UOVERTRUFFEN ARTIST I
- 23 - UOVERTRUFFEN ARTIST II
- 24 - FRA EN SOM OPPLEVDE HAM
- 25 - ORDENEN «PAR BRICOLE»
- 26 - ORIGINALE OPPTAKSVILKÅR
- 27 - BRA NOK ANTREKK?
- 28 - KVINNEDYRKEREN
- 29 - EN STOR PRODUKSJON
- 30 - KATASTROFE-ØKONOMEN

>>>.... ikke avsluttet, her kommer mer...

CARL MICHAEL BELLMAN
(1740 - 1795)BEGGE TEGNINGER AV
VENNEN JOHANT T. SERGEL

1 - STOCKHOLM PÅ 1700-TALLET

På 1700-tallet var Stockholm beryktet for sin trangboddhet, elendighet og stank. Sjøene var sterkt forurenset, vannforsyning og avløp lå side ved side. Så godt som hver eneste brønn var forurenset. Resultatet var selvsagt sykdom, epidemier og enormt høye dødstall. Seks av ti barn døde før ett års alder. Bellmans mor lå i 21 barnefødsler, av de 14 levendefødte nådde fem voksen alder.

2 - HVEM VAR FREDMAN?

Jean Fredman var en av Stockholms mange byoriginaler. Han var i utgangspunktet høyt ansett som hoff-urmaker med blomstrende virksomhet og formannskap i urmaker-lauget. Alt dette greide han å drikke seg fra, og han endte i fattiggrav i 1767. Kort tid etter begynte Bellman å skrive sine epistler der han valgte seg Fredman som sin betrakter og forteller. I Bellmans personregister presenteres Fredman slik: «... namnkunnig urmakare i Stockholm, utan ur, verkstad og förlag.» Det siste ordet er typisk bellmansk; «förlag» har nemlig to betydninger: forlag og driftskapital - velg selv!

3 - PERSONGALLERIET

Bellman lar Fredman rusle rundt i byen og fortelle oss om det som skjer - i nåtid. Personene som omtales levde på Bellmans tid, og bærer sine rette navn. Et unntak er den sentrale kvinneskikkelse; hun brukte pseudonymet Ulla Winblad, et navn fra egen familie. Både i Epistlene og Sangene er det gitt detaljerte oversikter over de personer som er omtalt.

4 - DRIKKEKULTUREN

Det forteller mye at Stockholm på Bellmans tid hadde 70 000 innbyggere og 700 brennevinskroer, altså 100 mennesker pr. kro. Selv Kirken solgte sprit. Folk drakk uhemmet, sikkert for å glemme sine sorger, men antageligvis også fordi spriten skulle ta knekken på all slags uhumskheter. Man tok seg gjerne både morgen-, middag- og kveldssupper, og i tillegg atskillig større rus-runder. Bellman var nok som folk flest, men alkoholisert og forkommen var han neppe. Da ville han ikke ha sluppet inn ved hoffet, og han ville heller ikke vært så utrolig produktiv som han var.

5 - SLEKTEN BELLMAN

Bellman-familien kom fra Tyskland. Farfaren var professor i Uppsala. Faren, Johan Arendt Bellman, var embetsmann i Slottskansellet. Moren, Catharina Hermonia, beskrives i varme ordelag av sønnen. Familien var hva vi vil kalle kjent og aktet i øvre middelklasse. Sang, musikk og poesi var en del av hverdagen i hjemmet. Carl Michael var eldst i en stor søskenflokk.

6 - SELV SAGT OM SITT LIV

Bellman skrev om alt og alle, men svært lite om seg selv. Den siste tiden av sitt liv, mens han satt i gjeldsfengsel, ble han oppmuntret til å skrive sin biografi. Det var ikke stort som kom, men her noe av det han skrev:

- Etter mine foreldres iherdige anstrengelser ble jeg - som sagt - født.
- Jeg er en herre med svært liten dysindighet og spør ikke om det er Solen som går rundt eller om det er Jorden som dreier seg om sin egen akse.
- Jeg vil intet vesen i naturen ondt, jeg elsker uendelig en edel mann og med evig flamme fruentimere og små artige barn.
- Jeg spiser, etter min appetitt, lite og godt, på søndag hvitkål, på torsdag erter og på lørdag sild.

7 - OVERSATT TIL OVER 20 SPRÅK

DANMARK betegnes som Bellmans annet fedreland: Visene bredte seg tidlig ut over i Sverige, og ganske snart også til Danmark. Det er registrert i 1782 at viser som «Gubben Noah» (FS 65) og «Käraste Bröder» (FE 9) var populære. Hovedverket «Fredmans Epistler» fra 1790 kom ganske fort i salg i København, og kort etter Bellmans død i 1795 ble det trykket en nekrolog i et dansk tidsskrift. Det er også kjent at Bellman inspirerte «gullalderdiktere» som H.C. Andersen (1805-1875) og Adam Oehlenschläger (1779-1850) fra ca. 1830-tallet. Men mange forsto ikke Bellmans «gammelsvensk», og gjendiktning ble tidlig aktuelt. Disse danske Bellman-tekstene ble flittig brukt og fikk etterhvert stor spredning. Men det var også de som holdt på dette å synges på svensk, den kjente sangeren Aksel Schiøtz (1906-1975), Birgitte Grimstads far, var en av dem.

Om Bellman skal synges på dansk eller svensk har senere vært et tilbakevendende tema i Danmark. En stor svensk Bellman-tolker, Svein Scholander (1860-1936), besøkte flere ganger Danmark, men han klaget over at danskene ikke forsto ham; de lo på de gale stedene.

I 1920 ble «Fredmans Epistler» ugitt av Charles Kjerulf (1858-1919) posthumt, med dedikasjon til vennen Svein Scholander. Men det er også flere andre som har skrevet Bellman til dansk. Fremst av disse er vel Leif Bohn (1931-2000) som oversatte samtlige Fredmans epistler og sanger, samt flere andre ting fra Bellmans store produksjon. Bellman er innspilt av en rekke danske sangere, bl.a. nevnte Aksel Schiøtz. I de senere år merker vi oss spesielt Poul Dissing (1938....) og hans frodige innspillinger på dansk!

FINLAND og **ISLAND** var også tidlig ute med å oversette Bellman, og det startet med skillingstrykk av «Gubben Noach». **NORGE** tok derimot aldri utfordringen. De norske studenter i København dannet i 1772 «Det Norske Selskab», og der sang de både sine egne og andres viser, sikkert også Bellmans (på svensk). En av forgrunnsfigurene, Jens Zetlitz, ble omtalt som «Norges Bellman», men meg bekjent har ingen tidligere gjort oversettelser til norsk. Tips meg hvis jeg tar feil!

ØVRIGE LAND: Bellman nådde også langt ut over Nordens grenser, og av de over 20 språk er han oversatt til er både tysk, engelsk og jiddisch. Dessuten russisk, og disse oversettelser skal være bestilt av ingen ringere enn Lenin!

8 - KONE OG BARN

Bellman var gift med den 15 år yngre Lovisa, som overlevde både ham og deres fire sønner. En sønn døde tidlig, de tre øvrige i voksenalder, ingen etterlot seg barn. Lovisa ble hele 92 år. Hun sa en gang om sin kjente og populære mann: **«Han var inte så rolig hemma alltid, människan.»**

9 - FAST ARBEID?

Bellman var tidlig aktuell for en stilling i Riksbanken, inntil man oppdaget at han manglet selv de mest elementære regnekunnskaper. Øvrige muligheter som dukket opp var gjerne ulønnet, man antok på den tid at man kunne leve av tittel og ære... Etterhvert fikk han et mindre årlig tilskudd fra Kongen. Dessuten en sekretærstilling i Nummerlotteriet (statlig), men lønnen delte han med en fast vikar. Ellers var han leilighetsdikter, matfrier og underholder. Nevneverdige inntekter av sitt forfatter-skap fikk han aldri.

10 - BEGAVELSESOPPTOG

Et vanlig syn i Bellmans Stockholm var store begravelsesopptog som brøytet seg fram gjennom trange gater med heftig klang fra trommer og fløyter. Dersom avdøde var militær oppsto et besynderlig problem: Fru korporal Boman (i FE 38) måtte se på sin manns gravferd fra sidelinjen, kvinner hadde ikke lov til å delta i militære prosesjoner!

11 - I HALDEN 1763?

Det har i alle år vært hevdet at Bellman var i Halden i 1763, på flukt fra sine kreditorer. Professor (em.) Lars Huldén stilte i et foredrag i 2003 spørsmål om dette virkelig kunne stemme. Han hadde tatt for seg tidligere upubliserte dokumenter i Sveriges Riksarkiv, og de gir en annen historie:

Bellman hadde i 1763 - som 23-åring - opparbeidet seg en gjeld som tilsvarte 15-20 årslønner. Han rømte, noen mente til Uppsala der han hadde studert en tid, etterhvert kom man til at reisemålet måtte ha vært Halden, sikkert fordi Bellman senere skrev dette i sitt brev om fritt leide til Kongen. I tillegg hadde Bellman fleipet med at han saktens kunne reise til Halden for å gjøre seg usynlig. Men etter 1763 nevnte Bellman aldri noe som helst om sin angivelige reise til Norge.

Før flukten i 1763 var det allerede lagt ned forbud mot å utstede pass til Bellman. Dessuten sa loven at hver enkelt reise krevde pass fra Slottskanseliet med angivelse av reisemål. Hvordan skulle han da ha kommet seg over grensen? «Skyssbøndene» hadde forbud mot å hjelpe andre enn de som hadde gyldig pass, og med straffenivået på den tid, lystret de nok. Smøring? Det hadde neppe Bellman råd til.

Borgermester Larsøn i Fredrikshald bekrefter i høytidelige former at han har tatt i mot en *herr Carl Jansen Bellman*, som etter store gjeldskrav ville søke den svenske kongen om fritt leide tilbake til hjemlandet. Borgermesteren er både forsiktig og mistenksom i formen; han sier at han ikke kunne nekte å ta imot en person som «andgiver sig vid dette Nafn». Men mellomnavnet «*Jansen*» stemmer jo overhodet ikke! Bellman skrev alltid Carl Michael. Hans far het Johan Arendt Bellman, så det stemmer heller ikke. De formelle ting som skjedde videre forvirrer også, datoer i forhold til hendelser og prosedyrer henger bl.a. ikke i hop.

Professor Huldén sier at det nok har vært en annen person som har utgitt seg for å være Carl Michael Bellman i Halden. Han peker på en navngitt embedsmann som var gift med en av Bellmans søstre, han kunne lett ha skaffet seg pass.

Undertegnede tror at myten om Bellman i Halden i 1763 først og fremst er holdt levende av nordmenn! For det er jo ganske hyggelig å tenke på at han kunne ha valgt seg Norge...

12 - BIBELPARODIER

På Bellmans tid var parodi-genren populær, og han begynte med bibelparodier på 1760-tallet. Den mest kjente visen, «Gubben Noach», førte til et kirkelig opprør! Man fleipet aldeles ikke med de gamle kirkefedre! Presteskapet i Lund krevde skillingstrykkene beslaglagt og ødelagt, men så langt gikk det ikke. Bellman må ha kjent meget godt til de bibelske skrifter. Flere av visene baserer seg nemlig på de **apokryfe** skrifter, det er de tekster som ikke kom med den gang man på 300-tallet diskuterte hva som skulle være Bibelens innhold. «Joachim uti Babylon» (FS41) (se pkt. 20) er et godt eksempel på det. Bellman gikk etterhvert trøtt av bibelparodiene, men på sett og vis fortsatte han likevel i samme spor. Inspirert av apostelen Paulus, som skrev sine brev, altså epistler, til efeserne og korinterne skrev Bellman - gjennom **apostelen Fredman** - til **ølfeserne** og **gutårinterne!**

13 - EPISTLENE KUNNE HA GÅTT TAPT

På Bellmans tid kunne man ikke uten videre trykke hva man ville. Noen på høyt nivå måtte godkjenne prosjektet. Forlegger Åhlström tok kontakt med en adelsmann som så inviterte ham og Bellman til et selskap der Kongen var til stede. Bellman slo da til med noen av sine lystigste viser, og tillatelsen til utgivelse ble gitt der og da. Kort tid etter ble Kongen myrdet, og de nye makthaverne hadde temmelig mørke tanker om hva som kunne settes på trykk. Og det gikk svært lang tid før det lysnet igjen... Kanskje kunne epistlene ha gått gått tapt.

14 - MYTOLOGI OG KJÆRLIGHET

Bellman strødde om seg med mytologiske navn fra gresk, romersk og nordisk mytologi. Det blir mye fagfolk på ett brett av slikt. Innenfor området «kjærlighet og elskov» har Bellman satt dem alle i arbeid: Afrodite, Amor, Cupido, Freia, Venus og Astrild (svensk). Og alle hadde mer enn nok å gjøre!

15 - KODEN I SISTE VERS AV SISTE EPISTEL

I siste vers av siste epistel (FE82) trer Bellman selv fram og omtaler sin fortellerperson slik:

*Fredman ser i minuten / sig til naturens skuld förbruten,
Kloto ren ur syrtuten / afklipt en knapp vid Karons bud.*

Forklaring: Fredman oppdager at en knapp i livkjolen (syrtuten) er borte, han forstår at skjebnegudinnen Kloto har vært der med sin saks og klippet den av. Dette er tragisk da knappen var ment som betaling til fergemannen Karon, han krevde en mynt for å ro folk over elven Styx til dødsriket. Lutfattige Fredman mente at at Karon ikke ville se forskjell på en knapp og en mynt der nede i mørket.

På norsk er dette lagt ut slik, enklest mulig:

*Fredmann ser for seg presten, / en knappemynt er vekk i vesten,
livet er slutt, og festen / ved fergemannens krav og bud.*

16 - DANNET OG GROVKORNET

Bellman kunne føre seg så dannet at han lett ble godtatt i de fineste salonger. Samtidig hadde han også en røffere side. Han kunne være temmelig grovkornet, og han moraliserte aldri. Det går mange vandrehistorier om Bellman, sann og usanne. Slike historier blir ofte plumpe og fullstendig uten den finesse som var Bellmans spesialitet. Se også pkt. 18.

17 - KULTURLIV OG FREMMEDSPRÅK

Stockholm var en internasjonal havn. Det ble handlet med de fleste europeiske land. Det surret utenlandske språk i havneområdet. I kulturlivet var alt fransk på moten. Det var vanlig å krydre det svenske språket med franske ord og uttrykk.

Det Bellman ikke hadde av elementære regnekunnskaper tok han igjen i rikt monn med en usedvanelig språksans. I hjemmet ble han stimulert ved hjelp av privatlærere, og han kunne tidlig skrive og snakke fransk flytende. Han lærte seg også tysk, italiensk, engelsk og latin.

18 - RO-KJERRINGENE

Nød drev ofte kvinner ut i prostitusjon, og mange av de mest garvede ble med tvang satt til å ro latrine-prammer over fjorden! Disse «ro-kjerringene» var beryktet for sitt kjeftament. En venn av Bellman forteller fra en ro-tur at Bellman ble satt fremst i båten for å krige verbalt med damene. Det gjorde han så overbevisende at da han ble overøst med en flom av ukvemsord sto han imot og overkjørte dem med glans!

19 - SØKE JOBB PÅ HAGA TIL FRUEN

Kong Gustaf III ville ha seg et sommerslott på Haga utenfor byen. Blakke Bellman mente at hans fru Lovisa ville være ideell i jobben som oldfrue (husøkonom). På hennes vegne sendte han hoffet en søknad i form av et langdikt der han strødde om seg med elegante høflighetsfraser og utilslørt smiger. Det ble anlagt en stor landskapspark, men byggingen av selve slottet gikk i stå. Dermed ble det ingen jobb og han skrev diktet om til en vise «Fjäriln vingad syns på Haga». Haga slott kom først i 1805, 10 år etter Bellmans død, og er senere brukt som offentlig representasjonslokale.

I 2010 gifter kronprinsesse Victoria seg med Daniel Westling, og de skal flytte inn på Haga slott. Jeg er overbevist om at Bellman ville ha skrevet i det minste et vers for de to. Siden han ikke er her, har jeg gjort det for ham, i min norske versjon er det føyet til et ekstra vers til Victoria og Daniel.

20 - JOACHIM UTI BABYLON (FS 41)

Denne lette visen har et komplisert bakteppe. Hvem skulle trodd det om Bellman? Visen bygger på Daniels bok i Det Gamle Testamentet, eller rettere sagt den del av Daniels bok som falt utenfor da Bibelens innhold skulle besluttet på 300-tallet, den såkalt «apokryfe» del. Historien er kalt verdens første detektivnovelle:

Den velstående Joachim førte et stort og gjestfritt hus, og selv om gjestene (som regel herrer) gjerne tok for seg av mat og drikke, var det den usedvanelig vakre fru Susanna som fristet mest. Bellman forteller at to gjester var utsøkt bevertet. Etter måltidet gikk Susanna ut i haven, til et lyshus bekranset av trær; ek og lind. Susanna kledde av seg og badet i en dam. I buskene sto de to lystne herrer, begge prøvde å lure den andre hjem: «Hallo! Det er middag!» Ingen lot seg imidlertid lure og det endte med at de begge kastet seg over damen. Til slutt sto de der bokstavelig talt med hvert sitt dameben, så sier visen. Men Susanna nektet å gi etter, hun var trofast mot sin mann, og Bellman avslutter visen med å prise henne i høye toner - og en drabelig skål! Men om Bellmans vise slutter der, fortsetter bibelhistorien:

De to slubbertene var nemlig dommere, og de stevnet Susanna for retten for usømmelighet, med påstand om dødsstraff. I denne stund - da det så som mørkest ut for Susanna - var det at Daniel sto fram. Han ba om å få stille de to dommerne et spørsmål, hver for seg. Spørsmålet var: «**Under hva slags tre foregikk denne usømmeligheten?**» Den første dommeren svarte: «**En ek**». Den andre svarte: «**En lind**». Dermed var dommerne tatt i falsk forklaring, og Susanna gikk fri.

Hvorfor fortalte så ikke Bellman hele historien? Unødvendig, slikt kjente folk til i de dager...

21 - KOMPONERTE HAN SELV?

Bellman tok ofte utgangspunkt i kjente melodier fra samtiden. Det gjelder f.eks. ca. 2/3 av melodierne i «Fredmans Epistler». Men kan man dermed si at han stjal? Så enkelt er det ikke. For det første var det den gang helt vanlig at poetene skrev sine viser og vers inn i melodier folk kjente. For det andre bearbeidet Bellman gjerne det musikalske temaet og skapte noe helt annerledes, nyanisert og smeltet sammen med teksten, nærmest som en ny komposisjon.

Den hårdnakkede påstanden om at Bellman bare stjal melodier kan bl.a. ha med hans forlegger Olof Åhlström å gjøre. Han overlevde Bellman med 40 år, og hevdet bestandig at det var **han** som sto for det melodiske i Fredmans Epistler og Sanger. Han arrangerte visene og gjorde alt det praktiske ved trykkingen, og hadde vel sine ambisjoner. Åhlström var nemlig først og fremst komponist og organist, dernest musikkforlegger med eget notetrykkeri og monopol på å trykke noter i Sverige. Imidlertid var det få noteoppdrag, men en venn tipset ham om «Fredmans Epistler». .

Mange melodier uten kjent opphav vandret over landegrensene og fikk ulike uttrykk i ulike land.

Eksempler: Melodien «Ro ro til fiskeskjær» er hos Bellman blitt til en bibelparodisk vise, «Adams skål, vår gamla far!» (FS 43). Og den norske barnevisen «Lille Lotte er så pen» er blitt en heftig drikkevise hos Bellman:

*Supa klockan över tolv, leva bland forryckta,
jorden er mitt kammargolv, solen er min lykta..... (FS 10)*

22 - UOVERTRUFFEN ARTIST I

Det er usannsynlig at Bellman kunne skrive ned sine melodier. Han satset nok på å memorere dem. Notenedtegning var nytt og opptaksmuligheter fantes ikke. Slik blir det store mengder musikk å huske, og minnet kunne nok svikte iblant. Det er temmelig åpenbart at han varierte sine viser hver gang han sang dem. Improvisasjon var jo nettopp hans stil. Så derfor: Hvorfor skal ikke vi i våre dager kunne improvisere og variere, ja kanskje til og med leke litt med Bellmans viser? Notene som er nedtegnet av forleggeren Åhlström er opplagt forenklet, i denne barokke tid var det vanlig med forsiringer og triller.

23 - UOVERTRUFFEN ARTIST II

Bellman laget melodier for å framføre dem selv, det var jo det han levde av. De nedskrevne notene peker på at han må ha vært tenor med atskillig smidighet også i dypere toneleie. Det finnes flere nedtegnelser fra folk som opplevde ham «live» som artist (se pkt. 24). I Epistlene er det vanlig med instrument-innslag, og Bellman imiterte disse til fullkommenhet. Han kunne skape utrolige situasjoner og tablåer lydmessig med sine «munn-instrumenter», fingertromming og andre lyder.

24 - FRA EN SOM OPPLEVDE HAM

John Gabriel Oxenstierna var skrivende som Bellman, men det var alt de hadde til felles. Han ble motvillig med venner en kveld for å overvære en av Bellmans ordensparodier. Han gikk hjem igjen utpå natten svært oppstemt. Her er den oversatte kortversjonen av hva han skrev ned etterpå:

«Bellmans gester, hans stemme og spill er enestående! Vakre vers ... de er sublime ... og brått komiske! ... og overraskende! ... forundring og latter kom stadig over meg hele natten igjennom! Bellman er genial, en poetisk original, helt ulik alle andre!»

25 - ORDENEN «PAR BRICOLE» (= AD OMVEIER)

Ordenen «Par Bricole», som betyr «Ad omveier», ble stiftet i 1779 av Bellmans venn Olof Kexel. Utgangspunktet var Bellmans ordensdikning. Bellman var selv ordenens første ordensskald. Mange betydelige medlemmer kom til etterhvert, bl.a. landets mest framtreddende skuespiller og sanger, Lars Hjortsberg. Han hadde selv opplevd Bellman «live», han var 23 år da Mesteren døde. «Par Bricole» eksisterer for øvrig ennå i beste velgående! Sjekk internett!

26 - ORIGINALE OPPTAKSVILKÅR

Skuespiller og sanger Lars Hjortsberg og Bellman yngste sønn Adolf stiftet i 1824 «Bellmanska sällskapet». Kravene for opptak var originale: Man måtte være glad og jovial, og kunne synges eller tegne. Alternativt kunne man ha en særegen kroppsslyte, f.eks. være enøyet, ha pukkel eller en «försupet fysiologi», står det skrevet. Men det helt avgjørende krav var et man måtte kunne fortære brennevin og sildesalat!

Vår tids svenske Bellman-organisasjon, «Bellmansällskapet», har nok sikkert også sine muntre stunder, men antagelig noe mer dempet og seriøst.

27 - BRA NOK ANTREKK?

Det fortelles at Bellman en dag møtte Kongen og hans følge på en promenade. Kongen var ikke særlig imponert over Bellmans antrekk, hvilket selvsagt var viktig for en som fra tid til annen kom til Slottet. Bellman skal da ha svart: «**Jeg kan forsikre Deres Majestet at jeg bærer hele min garderobe på meg**». Kongen skal da ha beordret at Bellman fikk et nytt antrekk.

28 - KVINNEDYRKEREN

Som 18-åring ga Bellman anonymt ut et moraliserende satireskrift: «Tanker om pikers ustadighet». Han betraktet seg altså tidlig som kvinne-ekspert. Den første kvinne han dyrket med stor heftighet var sin mor, hun beskrives i varme ordelag av en kjærlig sønn. Skal man tro på det han har skrevet ble det mange kvinnedyrkelse med årene. Fremst av alle kvinner står Ulla Winblad, hun beskrives som Venus in persona. Bellman har sagt om kvinner:

«Himmel! ... ethvert fruentimmer, enten hun er vakker som en engel eller stygg som Mutter Nyman, kan befale meg å kysse deres fotspor!»

29 - EN STOR PRODUKSJON

Noen eksperter på kuleramma har kommet til at Bellman har satt sitt navn på noe slikt som 1.750 verk. Visene er viktigst, de skal telle ca. 1.000. Epistlene og Sangene utgjør 147 viser ialt, altså bare en liten del av livsverket, men åpenbart høydepunktene. Bellman skrev ellers bl.a. salmer og evangelie-tekster, teaterstykker, satireskrifter, ja til og med en opera, mislykket sådan.

30 - KATASTROFE-ØKONOMEN

Økonomisk sett var Bellmans liv en evig vandring fra katastrofe til katastrofe. Hans strengeinstrument (citrinen) var ofte utenfor rekkevidde, den hadde fast plass i pantelånerens hylle. Han gikk konkurs som 23-åring (se pkt. 11). Det samme gjorde hans foreldre et par år etter. På slutten av livet ble han satt i gjeldsfengsel, og da han kom ut igjen var han syk og døde etter å ha umyndiggjort seg selv økonomisk. Som kjent og populær ble det nok aldri krevet sikkerhet for hans låneopptak. Og han kunne gjerne forstrekke en venn i nød med et lån fra sitt eget lån...

>>>.... ikke avsluttet, her kommer mer...